

KYMENLAAKSON KUNTIEN MALLI POISSAOLOIHIN PUUTTUMISEEN

(luvaton poissaolo, epäselvä sairauspoissaolo tai muu huolestuttava poissaolo)

Oppivelvollisen huoltajan on huolehdittava siitä, että oppivelvollinen suorittaa oppivelvollisuuden.
(Oppivelvollisuuslaki, 9 §)

Opettajalla on lainmukainen velvoite puuttua oppilaan poissaoloihin (PoL 26§)

Ennaltaehkäisevä toiminta

Yhteisöllisen oppilashuollon keinoin lisätään oppilaiden hyvinvointia, osallisuutta, luokkaan kuulumista ja yhteisöllisyyttä

Sujuva yhteistyö kodin ja koulun välillä

Oppilaiden poissaoloja seurataan (luokanopettaja/valvoja/ohjaaja) systemaattisesti ja jatkuvasti.

Poissaolot merkintään Wilmaan heti, viimeistään koulupäivän loppuun mennessä.

Huoli puheeksi

Oppilaan poissaolosta herää huoli kotona/koulussa

Huoltaja ilmoittaa poissaolosta koululle heti ensimmäisenä poissaolo päivänä

Luvattomasta poissaolosta ilmoitetaan huoltajille viipymättä

Luokanopettaja/valvoja/ohjaaja keskustelelee asiasta oppilaan kanssa, on yhteydessä huoltajiin ja sopii yhteydenotosta oppilashuollon työntekijään

→ Kymsote*

Poissaoloja 30 tuntia

Jos tilanne ei korjaannu selvittelyjen ja keskusteluiden jälkeen, opettaja selvittää oppilaan tilanteen ja konsultoi oppilashuollon asiantuntijoita.

Konsultaation perusteella:

- opettaja järjestää palaverin huoltajan ja oppilaan kanssa
- tehdään kartoitus poissaolojen syistä ja kokonaistilanteesta erilaisten arviointimenetelmien avulla.
- muodostetaan monialainen asiantuntijaryhmä (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013)

Suunnitellaan koulun tukitoimet ja vastuut

→ Koulun ulkopuolisten tahojen konsultaatiot Kymsote*

Poissaoloja 50 tuntia

Tehdään verkostoyhteistyötä monialaisen asiantuntijaryhmän kanssa ja vahvistetaan tukitoimia koulussa

Sovitaan yhdessä:

- Miten oppilaan tilanteen etenemistä seurataan ja kuka siitä miltäkin osin vastaa
- Seurantapalaverin ajankohta ja vastuuhenkilöt

Harkittava lastensuojelun konsultaatiota, sosiaalilain mukaista yhteydenottoa (ShL 35§) tai lastensuojeluilmoitusta (LsL 25§)

→ Kymsote*

Poissaoloja 70 tuntia

Koulu on tässä vaiheessa selvittänyt poissaolojen syitä omalta osaltaan ja järjestänyt koulun tukitoimia monipuolisesti

Mikäli tehdyt toimenpiteet eivät auta ja poissaoloja on siitä huolimatta jatkuvasti/runsaasti, tehdään ensisijaisesti sosiaalihuoltolain mukainen yhteydenotto yhdessä huoltajan kanssa tai lastensuojeluilmoitus.

Lastensuojeluilmoituksen pohjana on huoli poissaolojen aiheuttamasta syrjäytymisriskistä ja normaalin kehityksen sekä koulunkäynnin vaarantumisesta. Ilmoituksessa mainitaan koulussa jo tehdyt kartoitukset, tukitoimet ja huoltajan kanssa tehty yhteistyö.

Sovitaan seurantapalaverin ajankohta ja vastuuhenkilöt oppilaan asioissa.

TIIVIS YHTEISTYÖ OPPILAAN JA HUOLTAJAN KANSSA

Koulu tarkentaa poissaoloihin puuttumisen prosessin, seurannan ja vastuut opiskelija- ja oppilashuoltosuunnitelmassa

*Lisätietoja käyttöohjeessa

Lähde: Pääkaupunkiseudun poissaoloihin puuttumisen malli/LAPE-hanke 2017-18. Haminan, Kotkan, Pyhtään, Miehikkälän, Virolahden ja Kouvolan poissaoloihin puuttumisen mallit.

Käyttöohje

- Toimintamalliin on yhdistetty kaikki poissaolot:
 1. Sairauspoissaolo (Oppilas sairaana tai oppilas ei halua/pysty tulemaan kouluun ja huoltaja kuittaa Wilmaan oppilaan poissaolot selvitettyiksi)
 2. Muu luvallinen poissaolo. (Esim. lääkärikäynti koulupäivän aikana, tilapäinen poissaolo harrastuksen vuoksi)
 3. Luvaton poissaolo (Oppilas ei halua/uskalla/pysty tulemaan kouluun)
- Oppilaiden poissaoloihin puututaan jatkossa ennaltaehkäisevästi yhteisellä mallilla. Ohjeistuksessa annetut tunnit ovat viitteellisiä ja poissaoloihin tulee puuttua heti huolen herätessä. Uudistetussa koulupoissaoloihin puuttumisen mallissa huomiota kiinnitetään poissaolojen tuntimääriin ja poissaoloihin puututaan portaittain etenevän ohjeistuksen mukaisesti. Yhtenäinen käytäntö kohtelee oppilaita tasavertaisesti ja on myös huoltajien näkökulmasta systemaattinen riippumatta siitä, missä Kymenlaakson peruskoulussa oppilas opiskelee. Huoltajan ja perheen kanssa tehtävä yhteistyö on keskeisessä roolissa poissaoloihin puuttuessa.

Huoli puheeksi:

- Olennaista selvittää sekä poissaolojen taustatekijöitä että oppilaan kokonaistilannetta

Poissaoloja 30 tuntia:

- Tehdään kartoitus poissaolojen syistä ja kokonaistilanteesta erilaisten arviointimenetelmien avulla, esimerkiksi SRAS-R-kysely, toimintakykykartoitus, koulunkäyntikykyarvio.fi tai IPAP.
- Suunnitellaan koulun tukitoimet ja vastuut: kolmiportainen tuki

Poissaoloja 50 tuntia:

- Yhteistyötä tehdään koulun ulkopuolisten toimijoiden kanssa, kuten lapsiperheiden sosiaalityön kanssa (Ohjaus- ja neuvonta p. 040 488 4327) tai hoitotahon kanssa.

Jatkotyöstö: Interventio valikko? Esim. mukailten: http://www.socca.fi/files/7926/Koulupoissaolojen_interventiotaulukko_perusopetusikaisille.pdf

Huoli

Voit konsultoida Kymsoten alkutiimiä puhelimitse tai emaililla. Alkutiimi ohjaa ja neuvoo sekä auttaa pohtimaan lapsen tilanteeseen parhaiten auttavia toimia.

Yhteydenotto sosiaalihuoltoon tuen tarpeen arvioimiseksi

Tee Yhteydenotto sosiaalihuollosta vastaavaan viranomaiseen, kun tarvitset apua itsellesi tai sinulla on avun tarpeessa olevan henkilön lapsen, nuoren tai hänen vanhempansa lupa yhteydenottoon. Yhteydenoton sosiaalihuollosta vastaavaan viranomaiseen voit tehdä Kymsoten kotisivuilta löytyvän sähköisen linkin kautta (vaatii asiakkaan henkilötunnuksen) tai toimittamalla Alkutiimiin kotisivuilta löytyvän lomakkeen. Kirjoita tarvittavat tiedot, kuvaa yhteydenoton perusteita ja kokonaistilannetta eli miksi yhteydenotto sosiaalihuoltoon on tarpeen tehdä. Yhteydenottolomakkeeseen voit kirjoittaa myös, onko tiedossa aikaisempia/nykyisiä asiakkuuksia muissa palveluissa. Muista kirjata asiakkaan lupa yhteydenottoon. Voit liittää yhteydenottoon tarvittaessa liitetiedostoja.

Milloin täytyy tehdä lastensuojeluilmoitus?

Tee lastensuojeluilmoitus, kun epäilet, että lapsen lastensuojelun tarve pitäisi selvittää.

Ilmoituksen taustalla voi olla hyvin erilaisia seikkoja. Niitä voivat olla esimerkiksi

- lapsen tarpeiden laiminlyönti
- lapsen heitteillejätö
- pahoinpitely tai seksuaalinen hyväksikäyttö, tai niiden uhka (Ilmoitusvelvollisuus lapseen kohdistuvasta väkivallasta)
- puutteet hoidossa tai huolenpidossa
- lapsen huoltajan päihde- tai mielenterveysongelmat, jaksamattomuus, oman hoidon laiminlyöminen
- arjen tukiverkon puute, jos se vaarantaa lapsen hyvinvoinnin
- lapsen oma päihteidenkäyttö, mielenterveysongelmat, rikoksilla oireilu tai itsetuhoisuus
- vanhemman ja lapsen väliset vakavat vuorovaikutusongelmat
- jatkuva koulunkäynnin laiminlyönti
- jos yksilöllisen oppilashuollon tarve johtuu vain oppimisvaikeuksista tai esimerkiksi terveydentilaa heikentävistä tekijöistä kouluympäristössä, ei asioita ole yleensä perusteltua "delegoida" lastensuojelulle (eduskunnan apulaisoikeusasiamies EOAK/6885/2019, oikeusasiamies.fi)
- jos koulu ei pysty omalla tuellaan ja oppilashuollon palveluiden avulla turvaamaan lapsen koulunkäyntiä, ja vanhemmat suhtautuvat asiaan välinpitämättömästi, on ilmoitus perusteltua tehdä (Räty 2019, s. 211)
- lapsen suhteeton vastuu perheen arjesta esimerkiksi vanhemman sairauden vuoksi
- heikko taloudellinen tilanne, joka vaarantaa lapsen huolenpidon tai kehityksen
- Jos et ole varma, pitäisikö lastensuojeluilmoitus tehdä, kysy ensin neuvoa Kymsoten alkutiimiltä kertomatta lapsen henkilöllisyyttä.

Tärkeintä on, että teet ilmoituksen viipymättä. Sosiaalihuollon ammattilaiset arvioivat, johtaako ilmoitus kiireellisiin toimenpiteisiin. Sinun ei tarvitse huolehtia siitä. Älä jätä ilmoitusta tekemättä, vaikka arvelisitkin, että joku muu on jo tehnyt ilmoituksen. Älä myöskään jätä ilmoitusta tekemättä, vaikka tietäisit, että perhe on jo lastensuojelun asiakas. Uusi ilmoitus tai useat ilmoitukset auttavat näkemään kokonaistilanteen paremmin. (THL, Lastensuojelun käsikirja)

Alla mainitut ilmoitusvelvolliset henkilöt ovat velvollisia salassapitosäännösten estämättä viipymättä ottamaan yhteyttä lastensuojeluun, jos heillä on huoli lapsen tilanteesta. Myös jokainen lapsen tilanteesta huolestunut aikuinen tai lapsi itse voi ottaa meihin yhteyttä.

Lastensuojelulain 25 pykälä määrittelee ilmoitusvelvollisuuden, joka koskee:

- sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja sen palvelujen tuottajia
- opetus- ja nuorisotoimea
- poliisia ja hätäkeskusta
- tullia, rajavartiolaitosta ja ulosottoviranomaista
- seurakuntaa tai muuta uskonnollista yhdyskuntaa
- koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintaa harjoittavaa yksikköä
- luottamushenkilöitä.

(Kymsote, alkutiimi, <https://www.kymsote.fi/fi/Palvelut/Lasten%2C-nuorten-ja-perheiden-palvelut/Lastensuojeluilmoitukset-ja-yhteydenotto-sosiaalitoimeen/p/Lastensuojeluilmoitukset-ja-yhteydenotto-sosiaalitoimeen-lapsen-palvelutarpeen-arviointi>)

Mitä tapahtuu yhteydenotolle ja lastensuojeluilmoitukselle?

Alkutiimi ottaa yhteydenotot ja ilmoitukset käsittelyyn viipymättä. Akuutit asiat hoidetaan heti. Yhteydenotot ja lastensuojeluilmoitukset käsitellään aina lain vaatimassa 7 arkipäivässä. Riippumatta tavasta, millä lapsen asia on tullut alkutiimin tietoon, sitä selvitetään tarvittavassa laajuudessa yhdessä lapsen, hänen huoltajiensa, läheisverkoston, mahdollisten hoitokontaktien tai omien työntekijöiden kanssa. Jos alkutiimissä arvioidaan, että lapsen edun mukaista on aloittaa palvelutarpeen arviointi, niin asia ohjataan perhekeskusalueelle perheiden sosiaalityöhön, jossa arviointi aloitetaan.

Perheiden sosiaalityö vastaa palvelutarpeen arvioinnin tekemisestä ja varhaisen vaiheen perheiden sosiaalityöstä. Lapsen palvelutarpeen arviointi ja tuki on tarkoitettu lapsille ja perheille, joilla on vaikeasti kuormittava elämäntilanne ja tuen tarve. Palvelujen tarvetta arvioidaan, jotta lapsi tai perhe saisi sopivan avun. Tuen ja palveluiden tarvetta arvioidaan kokonaisvaltaisesti yhdessä perheen kanssa. Palvelutarpeen arviointi sisältää 1-5 tapaamista ja kestää enintään kolme kuukautta. Palvelutarpeen arviointi voidaan tehdä yhteistyössä perheneuvolan tai Nuorten Matalan kanssa, jos asiakkuus on siellä tai asiakkuuden tarvetta näissä palveluissa arvioidaan. Palvelutarpeen arvioinnissa otetaan mukaan lapsen lähiverkosto, olemassa olevat hoitotahot tarvittaessa myös vanhempien tai muun perheen osalta. Perheiden sosiaalityön asiakkaaksi ohjaututaan lapsen palvelutarpeen arvioinnin kautta.

Alkutiimi

Ohjaus- ja neuvonta, ilmoitusten vastaanotto

Pohjoinen tiimi, Kouvola

Puhelinnumero: 040 488 4327

Palveluajat: arkisin klo 8–15.30

Osoite: Hovioikeudenkatu 6 (PL 50), 45100 Kouvola

Sähköpostiosoite: [alkutiimi.pohjoinen\(a\)kymsote.fi](mailto:alkutiimi.pohjoinen(a)kymsote.fi)

Eteläinen tiimi, Kotka, Hamina, Pyhtää, Virolahti-Miehikkälä

Puhelinnumero: 040 356 2307

Palveluajat: arkisin klo 8–15.30

Osoite: Satamantie 4 B, 5. krs, 49460 Hamina

Sähköposti: [alkutiimi.etela\(a\)kymsote.fi](mailto:alkutiimi.etela(a)kymsote.fi)

Sosiaalityöntekijä Tiia Nieminen, tiimivastaava

Puhelinnumero: 040 710 7318

vs. johtava sosiaalityöntekijä Johanna Mononen

Puhelinnumero: 040 728 6015

Nuorten Matala yksiköt tarjoavat 13-17 -vuotiaille matalan kynnyksen ohjausta ja neuvontaa, hoidon ja tuen arviointia sekä nuoren ja perheen tarpeeseen vastaavia hoito- ja tukitoimia ilman lähetettä, kun nuorella tai hänen vanhemmillaan tai toisella viranomaisella on huolta. Palvelu on maksutonta. Nuorten matalan moniammatillisessa työryhmässä toimii sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisia kuten, sosiaaliohjaaja, sosiaalityöntekijä, sairaanhoitaja, toimintaterapeutti, psykologi, lääkäri.

Nuorten Matalaan voi olla yhteydessä nuori itse, vanhemmat, nuoren asioissa työskentelevä viranomainen. Jonotusaikaan on hyvä varautua.

Huom lastensuojeluilmoitukset tehdään alkutiimiin!

Tuen tarvetta voi olla esim.

- Nuoren mielen hyvinvointiin liittyvissä kysymyksissä
- Päihteiden käyttöön liittyvissä kysymyksissä
- Nuoren itsenäistymiseen liittyvissä kysymyksissä
- Nuoren käyttäytymiseen liittyvissä asioissa
- Vanhemmuuteen tai kasvatukseen liittyvissä kysymyksissä
- Kodin ristiriitatilanteissa
- Nuoren koulu- tai opiskeluasioissa

Etelä-Kymenlaakso:

Puhelinnumero: 040 823 4255

Soittoaika: Ma - Pe klo 9.00 - 12.00

Kouvola:

Puhelinnumero: 040 489 8246

Soittoaika: Ma - Pe klo 9.00 - 12.00

Pyhtää:

Puhelinnumero: 05 220 2015

Perheneuvola antaa ohjausta ja tukea sekä tutkimusta ja hoitoa lasten kasvatukseen ja perhe-elämään liittyvissä kysymyksissä ja haasteissa alle 13-vuotiaille lapsille sekä heidän vanhemmilleen.

Kasvatus- ja perheneuvontaan sisältyy lasten kasvuun ja kehitykseen, perhe-elämään, ihmissuhteisiin ja sosiaalisiin taitoihin liittyvää arviointia, ohjausta, asiantuntijaneuvontaa ja muuta tukea. Kasvatus- ja perheneuvontaa toteutetaan monialaisesti sosiaalityön, psykologian ja lääketieteen sekä tarpeen mukaan muiden asiantuntijoiden kanssa. Työmuotoina ovat ohjaus ja neuvonta (myös puhelin- ja nettineuvonta), tutkimukset (lasten yksilö- ja perhetutkimukset), lasten, nuorten, vanhemmuuden ja parisuhteen tukikäynnit, yksilö-, pari-, perhe- ja ryhmäterapia, perheasioiden sovittelu avo-/avioerotilanteissa, konsultaatio sekä sijaisvanhempien työnohjaus.

Perheneuvolan tehtävänä on lapsiperheiden auttaminen terapeuttisin menetelmin tilanteissa, joissa perheet eivät selviä omin avuin tai peruspalveluiden turvin. Vanhempien luvalla perheneuvola tekee yhteistyötä varhaiskasvatuksen, koulun, terveydenhuollon ja/tai sosiaalitoimen työntekijöiden kanssa. Perheneuvolaan ei tarvita lähetettä vaan perhe voi olla sinne itse suoraan yhteydessä. Palvelun saaminen on maksutonta. Jonotusaikaan on hyvä varautua.

Tuen tarvetta voi olla esim. kun,

- jokin vanhemmuudessa mietityttä
- on huoli vanhempana jaksamisesta
- perheenjäsenten välillä on kitkaa
- lapsen kanssa tulee pulmia kotona, hoitopaikassa, koulussa tai kaveripiirissä
- lapsen taidot eivät kehity odotetulla tavalla
- lapsi on haluton, lapsen elämästä puuttuu ilo tai lapsi pelkää
- perheessänne on tapahtunut muutoksia (esim. avioero, kuolemantapaus)
- parisuhdeasiat hiertävät lapsiperheessä
- perheasioiden sovittelulle on tarvetta

Perheneuvolan kaikille avoin puhelinneuvonta palvelee arkisin klo 9-14 numerossa 05 220 6100.